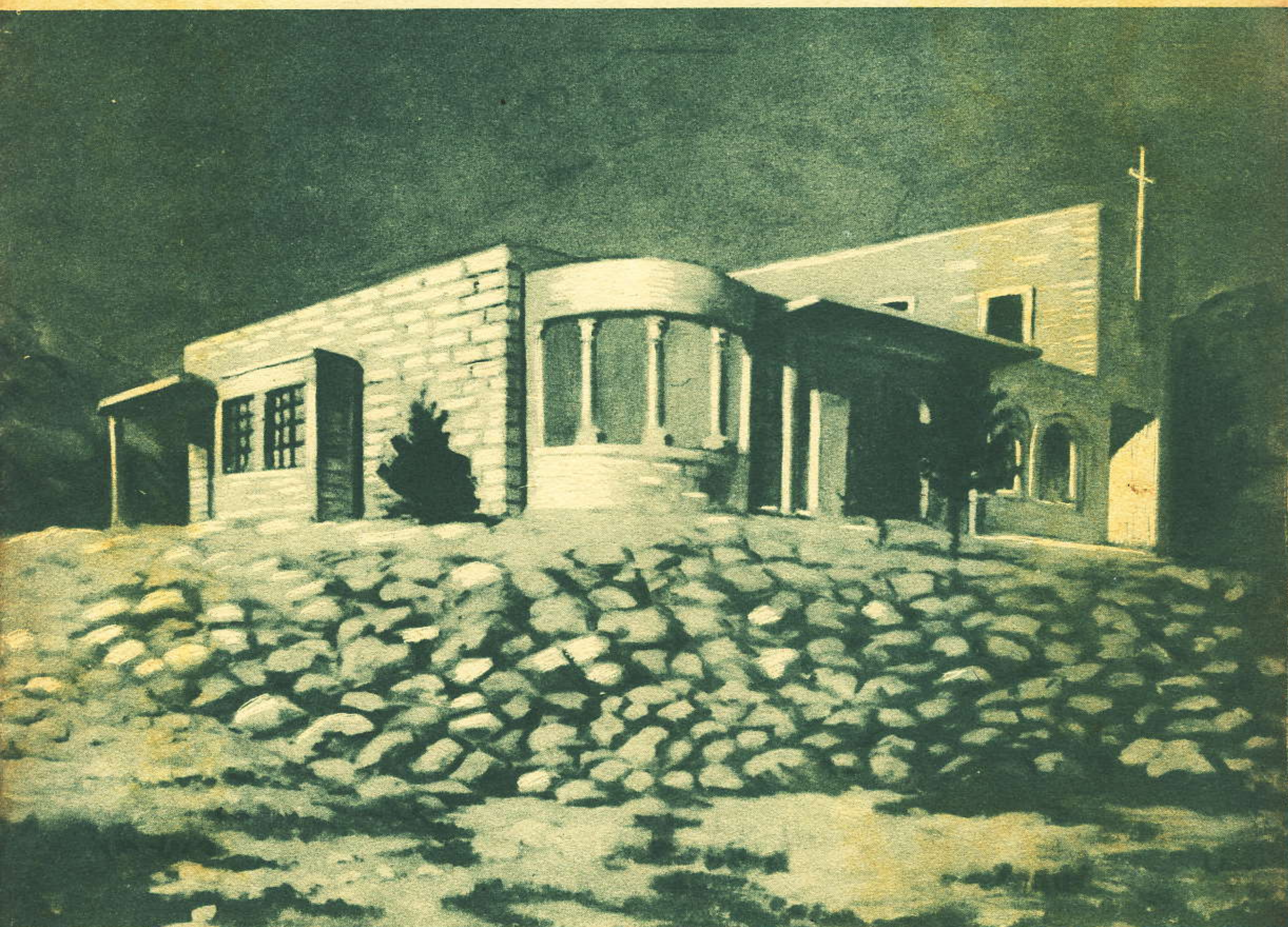
TAKSA PLAĆENA U GOTOVU

OBITELJ

U OVOJ CRKVI NA MASLINSKOJ GORI U JERUSALEMU
SLAVI SE DANAS 25. SRPNJA SVEČANOST POSVETE
HRVATSKOG OLTARA BL. NIKOLE TAVELIĆA

BROJ 30 25. SRPNJA 1937

OBITELJ

ILUSTROVANI TJEDNIK
ZA HRVATSKU PORODICU,
U ZAGREBU 25. SRPNJA 1937
IX. GODIŠTE BROJ 30.

Slika desno: NADBISKUP DR ALOJZIJE STEPINAC služi sv. Misu na parobrodu „Princesa Olga" putujući na čelu hrvatskog hodočašća u Svetu Zemlju Foto Lj. Griesbach

HRVATSKO SLAVLJE U JERUSALEMU

Danas je radosna duša svakog Hrvata katolika, danas je ponosno svako hrvatsko srce! Danas pred očima cijelog kršćanskog svijeta obavlja Nadbiskup Dr Alojzije Stepinac posvetu prvog hrvatskog narodnog svetišta u svetoj Kristovoj Domovini. Danas se žarko mole za bolju budućnost hrvatskoga naroda naši hodočasnici pred posvećenim oltarom hrvatskog Blaženika u Jerusalemu, a njima se pridružuju sa svojim molbama i tisuće Hrvata, koji ih iz domovine prate na putu po zemlji posvećenoj stopama i riječju Spasiteljevom.

Svakog kršćanina srce vuče u one daleke krajeve, u kojima se Krist rodio, živio, naučavao i umro, a svaki narod nastoji, da na tim svetim mjestima podigne kakvo svoje narodno svetište. Hrvati su u svojoj katoličkoj prošlosti imali tijesnih veza sa Svetom Zemljom, a sada se evo u gradu Jerusalemu sitnim doprinosima iz svih hrvatskih krajeva podiglo i prvo naše narodno svetište — oltar Bl. Nikole Tavelića. Misao za podignuće hrvatskog oltara u Jerusalemu pala je za vrijeme prvoga hrvatskog hodočašća u Svetu Zemlju g. 1931. i nakon šest godina evo je oltar na današnji dan svečano posvećen.

Taj je oltar divno umjetničko djelo hrvatskog umjetnika Ive Kerdića, a prije otpreme u Svetu Zemlju bio je izložen u Zagrebu, gdje ga je između mnoštva posjetnika posjetio i politički vođa hrvatskoga naroda dr Vlatko Maček, te tom prigodom vlastoručno napisao značajnu molitvu: »Kriste Bože, neka hrvatskom narodu dođe kraljevstvo Tvoje!«

Oltar je posvećen hrvatskom blaženiku Nikoli Taveliću iz Šibenika, koji je u 14. stoljeću u Spasiteljevu gradu Jerusalemu dao svojom mučeničkom smrću svjedočanstvo za gorljivu vjeru hrvatskoga naroda. Hrvati su za obranu vjere Kristove dali u prošlosti svojoj mnogo dičnih sinova snažnih duhom i srčanošću, a između njih ističe se i gorljivi franjevac Tavelić, koji je prodičio naš narod u Svetoj Zemlji. Svetište, podignuto njemu u počast, dostojno predstavlja hrvatsku ljubav prema vjernim sinovima svoje prošlosti i prema ugodnicima Božjim, a ujedno i suvremenu hrvatsku umjetnost i hrvatska kulturna nastojanja.

Oltar je podignut u slavenskoj katoličkoj crkvi, koja je sazidana na obronku Maslinske Gore u Jerusalemu. A u budućoj crkvi hrvatskih blaženika, koja će se sagraditi u Zagrebu (na Trešnjevki), bit će izrađen posve takav isti oltar posvećen bl. Taveliću.

Naši su hodočasnici ponijeli sa sobom u Svetu Zemlju nove darove, koji će krasiti prvi hrvatski oltar u Svetoj Zemlji, a između njih i albume sa stotinu tisuća potpisa i s bezbroj želja i molitava vjernika iz svih hrvatskih krajeva. Jer današnje jerusalemsko slavlje u čast hrvatskog blaženika Tavelića — slavlje je katoličke vjere u našim dušama, slavlje je čitavog hrvatskoga naroda!

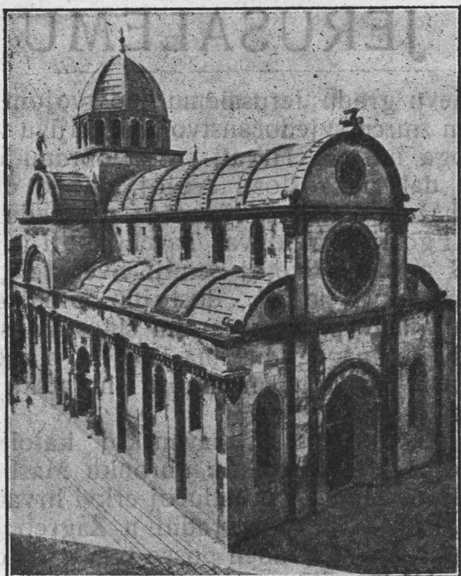
Slika desno:
POGLED NA JERUSALEM

DANAŠNJI ŠIBENIK

Napisao Kalisto Perinić

Lirika je dalmatinske Zagore opora, robustna kao onaj kamen, što izbija iz onoga kraja. No nije samo dalmatinski Zagorac takav! Takav je i onaj gradski živalj, što potječe od otaca rođenih i uživljenih u onoj zagorskoj vrleti. To je borbeni, otvoreni, pošteni i gostoljubivi naš čovjek, potpuni tip Dalmatinca-Hrvata. Središte takva ambijenta je i gordi Šibenik, najveći naš mornarički, industrijski, trgovački i turistički centar Sjeverne Dalmacije.

Pored njegove važnosti kao luke, treba naročito podvući i industrijsku važnost i značaj Šibenika, pa njegov značaj kao izvozne luke. Šibenik je još ranije počeo da razvija vrlo aktivno svoju industriju. Uz golemu tvornicu karbida i cianamida u njegovu se zaleđu nalazi boksit i siverićki ugljen, što se u ogromnim količinama slaže u Šibeniku. Isto se tako u Šibeniku nalaze velike količine bosanskog drva, što se izvozi po cijelom svijetu. Šibenik je jedini grad u Dalmaciji, koji je zadržao apsolutni karakter težaštva t. j. poljodjelstva, pa tamo rađa maslina i vinova loza, buhač, višnja, kadulja i eterična ulja. Sve se to izvozi iz šibenske luke, a prvoklasno vino je jedna od najjačih produkcija Šibenika.

STOLNA CRKVA U ŠIBENIKU

Osim industrije, trgovine i pomorstva, razvijalo se i razvija u Šibeniku i umjetničko stvaranje. To je rodno mjesto Matavulja i Tomazea, a raniji glasoviti ljudi bili su Vrančić, Medulić, Šižgorić i t. d.

Šibenik se pored toga ponosi brojnim svojim umjetničkim djelima i povijesnim spomenicima, između kojih na prvo mjesto dolazi njegova katedrala. Ta katedrala pretstavlja remek-djelo arhitektonske umjetnosti i može da se takmi sa najkrasnijim i najoriginalnijim crkvama evropskog zapada. Tu je pravo čudo stvoreno u mramoru i tesanom kamenu. Mletačka je gotika pružila ruku ranoj renesansi. Pod maestoznom kupolom vlada harmonija. Nju drže vitki stupovi s odlično rađenim kapitelima. Sjedeći do nogu lavova, koji čuvaju ulaz u hram, čovjek se na ovom mjestu prenosi mislima u prošlost, kad su ovuda šetali hrvatski plemići Šubići, templari, silni duždevi, ratnici, plaćenici bizantijskog cara i vojnici dalekih carstva... Harmonija dimenzijâ i crtâ, detaljâ i čiste umjetničke ljepote omame oči i zanose čitavu duševnost.

Šibenik je pun i samostana i crkava, u kojima svuda susrećete umjetnost. Ona je plod požrtvovnosti, ukusa i smisla za ljepotu običnih naših građana iz prošlih vjekova... Remek djelo umjetnosti je i t. zv. Gradska Loža ili Vijećnica, građena u renesansnom slogu, iz god. 1542., pa Foskolova palača s krasnom fasadom, Kneževa palača, Biskupija i t. d.

Šibenik kao i svi drugi dalmatinski gradovi dijeli se se na sredovječni grad s uzanim ulicama i starim kućama i na moderni grad sa suvremenim građevinama i trgovima. To je i rodno mjesto hrvatskog blaženika Nikole Tavelića, koji je za Kristovu vjeru poginuo mučeničkom smrću u Jerusalemu.

POZDRAV JERUSALEMU

Stotinu tisuća Hrvata katolika poslalo je svoje potpise, želje i pozdrave gradu Jerusalemu i ostalim svetim mjestima u Spasiteljevoj domovini. U prekrasnim albumima, koje su hrvatski hodočasnici ponijeli sa sobom u Svetu Zemlju, na prvome se mjestu nalaze molitve, pozdravi i želje duhovnih pastira hrvatskoga naroda, naših nadbiskupa i biskupa.

Hrvatski Metropolita preuzv. g. dr. Antun Bauer napisao je ove riječi:

»Blaženi Nikola Taveliću, koji si krv svoju prolio za sv. vjeru i Crkvu katoličku i kojemu je hrvatski narod podigao ovaj oltar, moli za hrvatski narod, da ga Gospodin očuva u sv. vjeri katoličkoj.«

Sarajevski Nadbiskup preuzv. g. dr. Ivan Ev. Šarić napisao je:

»Pozdravljam te, sveti grade Jerusaleme! Tvoja je slika u mojim odajama. I tvoje cvijeće u mom je molitveniku. Jerusaleme! Ti si podigao ruku na Božanskog Spasitelja. Jerusaleme! Ti si ipak svet. Jer si se napio Krvi Spasiteljeve. O sveta Krvi, koja si iz Srca mojega Spasitelja potekla! Ti me napij! I očisti me! I posveti me!

Jerusaleme! Ti si se napio i krvi našega blaženog Nikole Tavelića. I zato k tebi sad hrle Hrvati, da u tebi proslave toga svojega Jerusalemskog Mučenika.

Blaženi Nikola, moli za nas!«

Isto su tako mnogo molitava, želja i pozdrava iznijeli i ostali hrvatski biskupi, a za njima sto tisuća Hrvata.

OBITELJ TAVELIĆA U ŠIBENIKU

S akcijom za podignuće oltara hrvatskom Blaženiku Nikoli Taveliću u Svetoj Zemlji sve se više širi u narodu štovanje tog našeg mučenika i sve je veće zanimanje za njegov život i rad. Zato je Hrvatsko Književ. Društvo sv. Jeronima izdalo o Bl. Nikoli Taveliću knjižicu, koju je napisao Don Krsto Stošić. Taj vrijedni naš kulturni radnik i pisac iznosi nam i ove zanimljive podatke o obitelji Tavelića u Šibeniku.

Obitelj Tavelića u Šibeniku zvala se Taveljić, Tavilić, latinski Tavileus, talijanski Tavileo. Prvi se od Tavelića spominje Bogdan Tavelić, koji je imao sina Petra i vjerojatno našega bl. Nikolu. Petrovi su sinovi Cvjetan i Ivan kao plemići, kad su Mlečani zauzeli Šibenik god. 1412., bili u službi mletačke vlasti. U oporuci 20 svibnja 1437. Ivan je između ostalog ostavio crkvi sv. Franje 20 dukata. Imao je sina Klementa, Cvjetana i Jakova. Bio je kapetan šibenskoga kotara, a kad je zaglavio prigodom nekog brodoloma g. 1453., njegovu je službu preuzeo brat mu Toma. Nikola, sin Cvjetanov, bio je god. 1480. admiral. Imao je sinove Mihovila, Vjekoslava i Ivana. Vjekoslav se hrabro borio proti Turcima i pao u ropstvo. Moralo se prodati njegovo imanje, da ga oslobode.

Rod je Tavelića izumro za najstrašnije kuge u Dalmaciji, kad je skoro sav Šibenik propao god. 1649. i početkom god. 1650. Obiteljski grb Tavelića prikazuje nam raskriljenog orla na modrom polju, a na zlatnom tri pruge sa crvenim i srebrnim četvorinama. Prema nekom ugovoru od 6. ožujka 1417. (u arhivu šibenskoga kaptola) kuća Ivana Tavelića bila je blizu crkve Presv. Trojstva, kod kuće, koju su u 18. vijeku podigli knezovi Galbiani. Tavelići su plaćali kaptolu nasljednu daću. Radi toga je u Šibeniku prozvana bližnja ulica Ulicom bl. Nikole Tavelića.

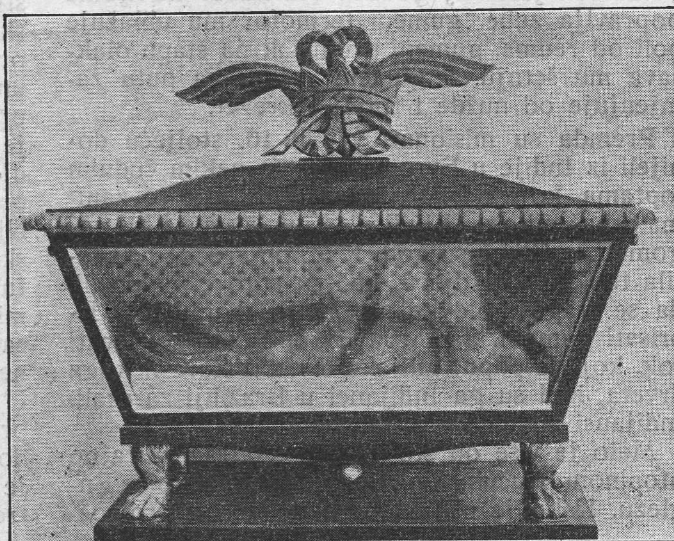

ZASTAVA HRVATSKIH HODOČAŠĆA U SVETU ZEMLJU

Prvi barjaktar seljak bać Joso Martinović, koji već četvrti put hodočasti u Svetu Zemlju — Snimljeno na parobrodu „Princesa Olga" za vrijeme putovanja — Foto Ljudevit Griesbach

Slika lijevo: BL. NIKOLA TAVELIĆ Slika na oltaru u crkvi sv. Franje u Šibeniku. Naslikao Mihaljević

Slika desno: SANDALA BL. NIKOLE TAVELIĆA, koja se čuva kao dragocjena uspomena u crkvi sv. Franje u Šibeniku

GUMA

Napisao Nikola Žic

Tek što se dijete rodi, pije mlijeko kroz gumenu dudu, pod njim je gumena podloga i kraj njega gumena spužva, a prve će mu hlačice i igračke biti jamačno od gume. Kad prohoda, bit će mu najveće veselje gumene lopte i trokolice s punim gumenim obručima, kasnije velika nogometna lopta i dvokolice s punjenim obručima, a do smrti će uzdisati za automobilom s pneumatikama, koje su također od gume.

Gumene rukavice su danas na rukama liječnicima i domaćicama, kuharice nose gumene pregače, ronioci gumeno odijelo, u ljekarni su gumeni čepovi, a po bazarima su najljepše stvari od gume. Englez se od vlage i kiše brani gumenom kabanicom, Rus od snijega i blata gumenim kaljačama, a Amerikanac imade sigurno u

VELIKA MEDALJA BL. NIKOLE TAVELIĆA, KOJU HRVATSKI HODOČASNICI NOSE NA DAR JERUSALEMSKOM PATRIJARKI
Jednu manju nose i čuvaru Sv. Zemlje jerusalemskom vrhovnom franjevačkom poglavaru P. Gori. U posve malom obliku to je i hodočasnički znak. Sve je izrađeno točno po relijefu s hrvatskog jerusalemskog oltara *Izradio Ivo Kerdić*

džepu gumene poslastice za žvakanje, ako nema gumenu duhankesu za lulu. Čovjeku je guma na pomoći i u jesen njegova života Zubar mu njome popravlja zube, gumeni termofor mu ublažuje boli od reume, gumeni produžak na štapu olakšava mu šetnju, a gumeni jastuk na putu zamjenjuje od nužde i fotelj i krevet.

Premda su misionari već u 16. stoljeću donijeli iz Indije u Evropu vijest o nekim čudnim loptama, koje odskaču od zemlje, nije to zanimalo baš nikoga. Ljudi nisu imali smisla za nogomet... Gumu su god. 1770. objeručke prihvatila tek školska djeca, kad su trgovci pokazali, da se tragovi olovke na papiru mogu lako izbrisati gumom. Sad je u Evropu stao pritjecati sok, koji je poput mlijeka curio iz kore nekoga drveta, kad su ga Indijanci u Braziliji zarezali. Indijanci su ga zvali kaučuk.

Malo je više od sto godina unatrag slučajno otopinom kaučuka zaprljano odijelo nekome Englezu. Kako je uslijed toga postalo nepromočno, eto početak prvim kišnim kabanicama, koje su kasnije znatno dotjerane naročito t. zv. vulkaniziranjem, naime pretvaranjem sirova kaučuka s pomoću sumpora u elastičnu i otpornu gumu, koja se ne lijepi, ne steže, ne tali i ne smrdi. Ovaj je uspjeh neumornim radom postigao Charles Goodyear u prvoj polovini prošloga stoljeća. On nabraja u svojoj knjizi o kaučuku pet stotina različitih upotreba gume. Nije pretjerao, jer iz dana u dan raste prerazličita i nevjerojatna potrošnja ove najvažnije robe na svijetu.

U njegovo se vrijeme trošilo godišnje 400 tona kaučuka, malo kasnije 4000 tona, a prvih godina našega stoljeća oko 50.000 tona kaučuka u svakojakom obliku. God. 1925. je svjetska proizvodnja premašila nečuvenu količinu od 500.000 tona, a eto god. 1934. već iznosi rekord od preko jednoga milijuna tona, koji je već posve sigurno premašen u ovoj godini, a sam Bog znade, koje li će još nevjerojatnije brojke iznijeti svjetska statistika slijedećih godina.

Hoće li tropske prašume Brazilije, gdje je podneblje ubitačno, tlo neprohodno, voda otrovna i sunce nesmiljeno, uvijek davati dovoljno kaučuka? Strah pred nepovoljnim rješenjem toga pitanja potakao je Engleza Disraelija, da se pobrine za razvitak umjetnih plantaža kaučukovca na podesnome području golemoga britskoga carstva, jer je predviđao sve veću važnost gume u životu čovjeka.

Teškom je mukom ukradeno kaučukovo sjemenje u Braziliji i zasađeno na kopnu i otočju oko Singaporea u Aziji, i eto odanle već dobiva London svake godine sve više i više kaučuka. Prašumski se kaučuk tražio i brao i u Braziliji i u Africi i drugdje, ali je sve jače napredovao plantažni kaučuk u engleskim i holandijskim kolonijama. Dok je god. 1905. divlji kaučuk dao gotovo 100% svjetske žetve, god. 1922. dobavile su engleske i holandijske plantaže 93% svjetske proizvodnje kaučuka.

Kaučuk se trošio sve više, pa se stalo pomišljati i na njegovu umjetnu proizvodnju kemijskim putem. To je pošlo za rukom njemačkome profesoru Fritzu Hoffmannu u Breslavi. Ovaj umjetni kaučuk je u svakome pogledu bolji od prirodnoga, koji se dobiva od kaučukovca, ali je još uvijek skuplji. Englezi su svoju proizvodnju tako povećali i cijenu snizili, da se kemijsko proizvođenje umjetnoga kaučuka ne isplaćuje, Njemačke tvornice ne uspijevaju, kad se engleski kaučuk, koji se još god. 1925. prodavao po funti za 1 dolar i 23 centa, a god. 1928. za samih 17 centa, već god. 1932. prodavao za sama samcata dva centa po funti sirovoga kaučuka najbolje kvalitete. Produkcija raste neprestano i svjetsko je tržište prezasićeno kaučukom i proizvodima od kaučuka. Stoga je guma postala doista najvažnijom robom na svijetu, a postala je začudio i najjeftinijom robom, koju svatko treba i lako dobije.

BILJEŽNICA S KOCKAMA

ROMAN IZ SUVREMENOG ŽIVOTA — NAPISAO IVO BALENTOVIĆ *(Nastavak)*

Div je išao pored njega spuštene glave. Šutjeli su i motrili niske periferijske kućice, koje su jadne i nanizane bile šćućurene u hrpama — kao neki zapušteni i propali kokošinjci

»Pogledaj! Dva puta dva metra! Tu žive četiri čovjeka. 2 × 2 = širina i duljina!« nastavio je ojađenim glasom Marcel. »Visina dva metra. Dragi moj, kakav je tu zrak? Gdje je tu higijena? Higijena, dragi moj? A trista metara dalje, drži gospodin u fraku i rukavicama predavanja o Abesiniji! Grad čavrlja o tome, da li je poginuo ras Sejum ili nije.«

Div se nakašljao, zapalivši cigaretu, ponudi je i Marcelu.

»Čudan si ti. I pretjeruješ. Ne znaš razlikovati pojmove. Oštar si u kritici, prijatelju.«

Plavi dim je obvio njihova lica. Korak se gubio u stazi od sitnog bijeloga kamena. Spuštala se večer i nebo je bilo urešeno zvijezdama, koje su plesale na jasnoj modrini. Bilo je hladno i lica su lako zarudila. Marcelov se nos zacrvenio kao u alkoholičara. Vadeći rupčić, on je otpuhnuo gust i plav dim, a zatim je glasno obrisao nos i kiseljkasto se osmjehnuo.

»Gospodine Dive, vi zaboravljate, da smo na Balkanu! Ti si buržuj i imadeš na nogama lakovane cipele, a moj otac živi u selu pedeset godina i trpa u lulu list od krumpira. A i lula mu je okrnjena! Dragi moj mladiću! Za tebe je problem, kako ćeš se riješiti djevojke, koja te slijedi, jer joj se sviđa tvoje izbrijano lice, jer joj prijaju tvoji poljupci darovani u času tvoje gospodske slabosti. Ti ćeš sutra obući na sebe engleski smoking, a prekosutra staviti zlatni sat iz prve švicarske tvornice sa lancem, koji je težak dvjesto grama. Je li, moj slatki Dive?«

Div je preneraženo gledao u njega i nije mu dugo govorio. Najzad ga je lako ogrlio i zagledao mu se čvrsto u oči.

»To veliš ti, koji upravo sada polaziš sa mnom na kućnu zabavu obitelji Makarić?«

»Da. Upravo zato i govorim.«

»Marcele, ti tlapiš. Ili hoćeš da bockaš? No ja ti ne ću zamjeriti, jer znam, da si takve naravi.«

»Nisam niti htio da te vrijeđam! Htio sam samo da konstatiram neke činjenice. Uostalom i ti si slično govorio onda, kad je pred tobom zaplakao onaj tvoj direktor. Tada si, dragi Dive, govorio ispravno, a ipak — vidiš — nisi bio tada iskren. Pa to i jest tragično: dobri ste teoretičari, i teorija vam je jedno, a u praksi — konvencionalni ropski i šablona vam je i zakon i bog i sve. Pokvareni ste kao i vaše novine...«

»Marcele!«

»Da, ja sam tu — Dive.«

»S tobom se danas ne da razgovarati.«

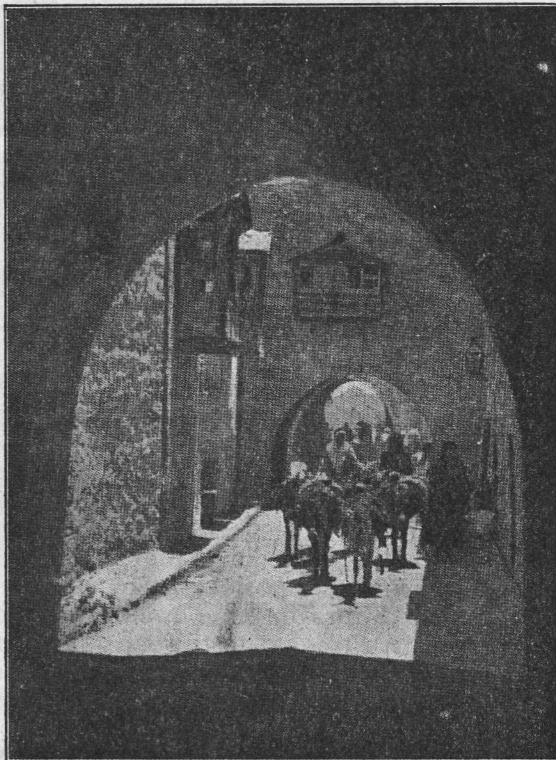
»Onako, kako ti to želiš, ne!«

Išli su šutke i prošli su tako dvije ulice. Pred novo sagrađenom petokatnicom stadoše. Div je namještao kravatu i ogledao se u malo džepno ogledalce. Marcel je kopkao prstom po luknji u džepu svog ogrtača.

»Da li idem?« upitao je kao za sebe. Div ga je uhvatio za ruku:

»Je si li pozvan?«

»Jesam.«

KARAKTERISTIČNA ULICA U JERUSALEMU

»Onda kuš! Moraš ići!«

Išli su sporo po kamenim stubama. Marcel je osjećao, kako ga je nešto stisnulo u prsima. Lice mu se ugrijalo i on je jedva čujno prošaptao:

»Koliko je sati?«

»Pola osam.«

»U osam sati — imao bih jedan sastanak.«

Zastali su u drugom spratu. Div je pritisnuo kažiprstom električno dugme. Otvorila su se vrata i Div se savinuo kao britva. Žensko se lice rasteglo u ljubezni osmijeh.

»Dobro došli, gospodo!«

Marcel se polako vukao po modrome pretsoblju, pažljivo koračajući po mekim sagovima. On se zaklanjao za leđa Diva kao u nekome strahu. Sporo je svlačio ogrtač i na čelu mu je iskočila krupna bora. Kaput mu je iznošen

i mjestimično trošan. Hlače njegove nisu već mjesec dana ispeglane. Slučajno se opazio u zidnome ogledalu i brzo okrenuo. I lice mu je bilo užareno, a na čelu su se pokazale sitne kapljice znoja.

»Uđite, gospodo!« zakreštao je sopran kuće domaćice. »Samo uđite! Društvo vas čeka. Upravo je večera na stolu. Znate, jako nam je drago, da ste nas počastili svojim posjetom. Izvolite samo ...«

Oni su ušli. Najprije Div, a onda Marcel.

Sve su oči bile u njih uprte. Div se klanjao i već rukovao, a Marcel je crven i uznojen stajao iza njega, pokajavši se u tome času, što je ovamo stupio. U svemu je zatim oponašao druga. U riječima i pokretima. Zaboljele su ga posprdne oči jedne žene, koja ih je upravila na njegov iznošeni kaput.

»Gospođica Melita!« predstavili su je.

Imala je okruglo lice, crne vlasi i podrugljive oči ispod debelih, savinutih obrva. Kućedomaćica debela i gojna. Njezin muž tusto prase, sa podrezanim bijelim brčićima i ćelavom lubanjom. Još dvije bezbojne gospođice i njihovi kavaliri, zatim profesor Iksić sa zaručnicom od dvadeset godina, naivna izgleda i tamnoplavih očiju.

Marcel se stisnuo u sebe i rijetko je govorio. Gospođa Makarić se nagnula prema njemu i šaptala mu u uho:

»Drago mi je, da ste i vi ovdje. Znam, čudan ste čovjek. Pa kako inače? Dobro, ha? A mi tako; mome suprugu opet snizište sedam posto. Čujte, to je grozno. Sada nam ostaje svega tri hiljade i ove jadne moje dvije. Ali, molim, gdje je tu pravda?«

»To je istina!« procijedio je Marcel kiselo.

»A onda, evo: tu su poslovi, brige oko obitelji, molim vas. Upravo smo pred godišnjom skupštinom ‚Društva za zaštitu životinja' pomislite, jadne životinje. Ah, znate, to je da proplačeš, kako su ljudi bez srca ...«

Marcel se nakašljao. U njemu je nešto planulo. Čelo mu je bilo oznojeno. Teško je istisnuo:

»Ne, nema srca, gospodo!«

A onda je — rasijecajući na tanjuru komad mesa — tiho, ali veoma eksplozivno prošaptao:

»Uistinu, ali ako ćete sa mnom o vašemu društvu razgovarati, ja mislim, da se ne ćemo moći složiti.«

»Kako!?«

»Tako! Po mom mišljenju, najprije bi se moralo osnovati društva za zaštitu — recimo — čovjeka.«

»Kako mislite, gospodine?«

»Evo!« Marcel je uzeo sa pladnja čašicu rakije i stresao je u grlo. »Mislim, da je vaše društvo postavljeno na krive noge...

»Krive noge?!«

Sada su i ostali protegnuli vratove i najednom je nastupila šutnja. Marcel je osjetio, kako mu postaje tijesno, nelagodnost u duši silila ga je da ustane, dohvati čašicu i progovori. Učinio je to, i svi su uprli oči u njegova usta:

»Sada, uvažena gospodo, kad je između mene i domaćice došlo do nesporazumka, koji traži da bude likvidiran, nalazim za potrebno, da se pred svima vama ispričam sa nekoliko riječi.« Marcel je spustio oči i primijetio, kako je Divovo lice problijeđjelo i produljilo se. »Kod nas se, u ovoj našoj suznoj dolini često pridaje važnost problemima, koji se nas isto toliko tiču kao i pitanje Marsovih stanovnika. Ja mislim, da je jedno društvo, kome je cilj da brani interese proždrljivih vrabaca i gavranova, isto toliko važno i potrebno, kao što bi — na primjer — našoj uvaženoj domaćici pored pet njezinih krznenih ogrtača bio potreban i šesti od neke jeftine tkanine.«

»Gle, vi ste duhovit čovjek,« dobacio je profesor Iksić pomalo uzbuđen.

»Šta vi govorite?« planula je domaćica i zažarila se.

Oči dvadeset-godišnjice zaručnice postale su još tužnije. Domaćin je utonuo u svoje salo i muklo zastenjao. Blijed i nervozan ustao je Div i viknuo:

»Ja mislim, gospodo, da je moj kolega htio samo malo da nas bocne. Pa iako nije odabrao najljepši način, ja mislim ...«

»Nemoj mnogo misliti!« nasmijao se hladno Marcel, ostavio stol i na odlasku se nijemo poklonio.

Praćen burom ogorčenih i isprepletenih glasova, obukao je kaput i pojurio niz stube. Za sobom je čuo kričav sopran gospođe Makarić.

»Gospodine Marcele Mariću! Dođite natrag!«

Sjetio se goleme rijeke i oćutio se kao davljenik. Pred oči mu je došlo malo rodno selo:

»Eh, trebat će se vratiti tamo!«

Večernja svježina mu je rashladila uznojeno čelo. Bilo je vedro i nebo je treperilo zvijezdama. Koračao je snažno i korak mu je muklo odzvanjao:

»Tik — tik — tik — tik ...«

Pred kavanom »Zdravlje« čekala ga je Buga.

»Čekam već pola sata.«

Bila je pogurena, ozebla i lupkala je desnom nogom.

»Hladno je.«

Pošli su polagano jedno pored drugoga. On je kradomice motrio njezin lijepi profil. Pram crne kose lako se njihao iznad uha.

»Buga, hoćemo li se opet sutra vidjeti?«

»Možda.«

(Nastavit će se.)

DOKTOR FILOZOFIJE

Dok je ekonomska kriza prisiljavala bunjevačkoga hrvatskog seljaka, da prodaje produkte svoga gospodarstva u bescijenje i da tako svoje materijalno stanje sve više upropaštava, dotle su se s druge strane mnogi okoristili tom njegovom nevoljom spekulirajući na svjetskim burzama s pšenicom i kukuruzom i zaradili na njegovu znoju i na njegovoj krvi milijune. To su bili nemilosrdni kapitalisti, ponajčešće Židovi.

O tome eto uglavnom govori knjiga, »Doktor filozofije« od mladoga bunjevačkog pisca — Marka Čovića.

Sudbina njegova glavnog lica Lajče Stipića sudbina je većine hrvatskih (nesamo bunjevačkih) seljačkih sinova, koji misle, da su talenat i poštenje dovoljni za uspjehe u životu. Roditelji Lajče, dobroćudni bunjevački hrvatski seljaci, rade kao mravi marljivo na oporoj zemlji, muče se cijele dane, žrtvuju sve, samo da njihov sin, njihov Lajčo bude gospodin doktor, doktor filozofije. A Lajčo je talentiran đak. I marljiv. On radi, uči, studira. Živi u velikom gradu u vrlo teškim materijalnim prilikama. Više je gladan nego sit. I na kraju svršava studij. Postaje doktor filozofije, ali nesamo na papiru; jer je on i po svojoj prirodi sklon razmišljanju i filozofiranju. I čekajući mjesto suplenta on razmišlja, tko je kriv, da je njegov otac prodao sve: i polje, i blago, i salaš, onaj njihov stari, ali lijepi, bijeli salaš. Dolazi do jedinoga rješenja, a to je, da je tome zlu kriv Židov Frančić. Taj stari degenerirani židovski starkelja posuđuje rado seljacima novce, ali se odmah upisuje na njihove kuće i zemlju, pa kad oni ne mogu na vrijeme platiti dug, on im krvnički oduzimlje kuću, i zemlju. Taj stari lihvar zlikovački vrši svoj pakleni prljavi zanat, upropašćuje jadne seljake i gradi sebi dvokatnice zgrćući srebrnjake, na kojima se još vide otisci seljačkih grubih prstiju. I na kraju Lajčo ubija te krvopije seljačkih duša, staroga i mladoga Frančića (koji je Lajči novcem preoteo i djevojku), pa dobiva dvadeset godina zatvora.

Sam je sadržaj »Doktor filozofije« vrlo živ, šarolik i aktuelan, jer se u njemu raspravljaju naši narodni problemi, koji su duboko zadrli u suvremeni tok stvarnoga života.

MARKO ČOVIĆ,
pisac „Doktora filozofije"

Čović je stvari ispravno postavio, iako se možda ne će čitači u svemu s njime sasvim složiti. Tako na pr. ne možemo prihvatiti raskoljnikovsku odluku Lajče, da ubije ona dva Židova. Nama Hrvatima baš tako odgojeni Lajče danas i te kako trebaju; pa ako će oni morati čamiti u tamnici, kakvu ćemo od njih imati korist?

»Doktor filozofije« je zamišljen kao niz novela, te je svako poglavlje zaokružena cjelina, ali je to u stvari oveća pripovijest, jer je kontinuitet svih poglavlja međusobno dobro povezan. Tehnika ovoga djela je na visini, što ugodno iznenađuje, obzirom, da je to autorov prozni prvijenac. I s formalne je strane djelo uspjelo, kao i s jezične, tek neki srbizmi smetaju kod čitanja.

V. PEROŠ

22. lipnja: Saznaje se da je pred. ministarskog savjeta francuske vlade Leon Blum podnio ostavku vlade radi financijskog neuspjeha.

23. U vatikanskim krugovima najodlučnije demantiraju, da Sveti Otac Papa kani iz Katoličke zajednice isključiti njemačkog kancelara Hitlera, zbog spora Katoličke crkve i Trećeg Reicha.

24. Radi napadaja crvenih aviona na njemačku krstaricu »Leipzig«, Njemačka i Italija odustale su od kontrole španjolske granice, što je izazvalo pravu međunarodnu senzaciju.

25. Uhapšene su mnoge vodeće osobe u Sovjetskoj Rusiji i optužene zbog špijunaže i neprijateljskog stava prema Staljinu.

26. Nacionalisti su iza zauzeća Bilbaoa zauzeli još neka važna mjesta, kao: Aracaldo, Portugaleta, Sestao i Ortuela. To su važne pozicijske točke na putu prema Santanderu.

27. Iza istupa Njemačke i Italije iz kontrole španjolske obale Engleska i Francuska nastoje preuzeti same kontrolu nad Španjolskom, ali Njemačka i Italija protiv toga najodlučnije protuvjeduju.

28. Rumunjski kralj Karol doputovao je u Varšavu u pratnji maršala Rydz Smiglogа.

29. Veličanstveni Euharistijski Kongres u Krapini.

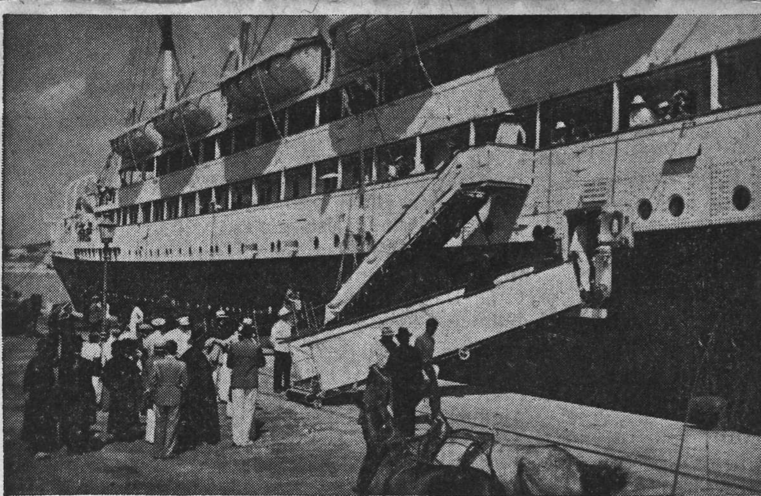
30. Nacionalističke španjolske trupe uspjele su kod Puerto-Soria (kod Huesce) zauzeti nekoliko važnih položaja.

1. srpnja: Radi velike valutne krize, u koju je Francusku dovela pučka fronta senat odobrio vladi Chautempsa najšire ovlasti za sanaciju franka.

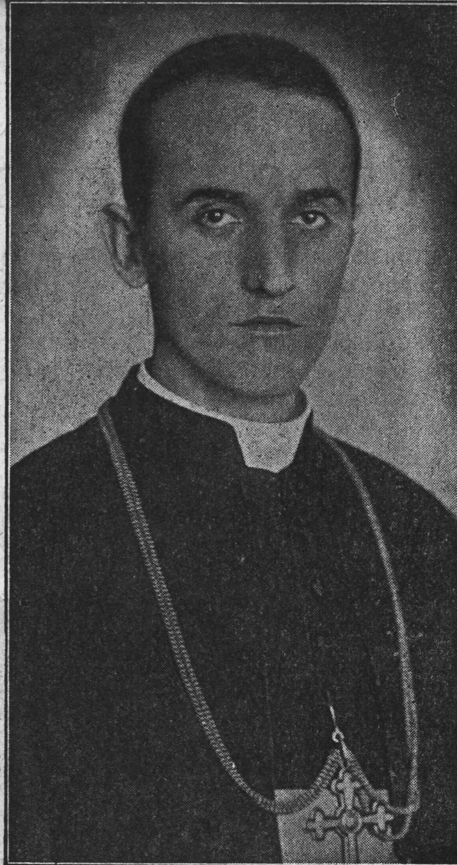
2. Anglikanski biskup u Gibraltaru među ostalim piše: »Pobjeda generala Franca znači pobjedu evropske civilizacije.« — Umro Antun Bonaventura Jeglić, knez biskup iz Ljubljane.

3. Hrabra avijatičarka Amelija Earhardt pala je sa svojim avionom u more. — Zavjetno zagrebačko hodočašće u Mariju Bistricu pod vodstvom preuzv. g. Nadbiskupa Koadjutora dra A. Stepinca. — Poludila udovica pokojnog maršala Tuhačevskoga, a kćer joj počinila samoubojstvo, jer su sovjetski listovi javili, da gđa Tuhačevski osuđuje postupak svog ubijenog muža.

5. U Lisabonu pokušan atentat bombom na portugalskog ministra predsjednika Salazara, kad se vraćao s mise. — Izvanredni saziv parlamenta u Poljskoj radi spora između parlamenta i knezaizbornika krakovskog nadbiskupa Sapiehe. Spor je nastao, što je Sapieha dao prenijeti smrtne ostatke maršala Pilsudskog. — Pogreb knez-biskupa Jeglića. — Veličanstveni povratak zagrebačkih hodočasnika iz Marije Bistrice.

HRVATSKI HODOČASNICI KREĆU DNE 10. SRPNJA IZ SPLITSKE LUKE PREMA SVETOJ ZEMLJI — Pred parobrodom se nalazi splitski biskup dr Kv. Bonefačić s predstavnicima svećenstva i katoličkih društava

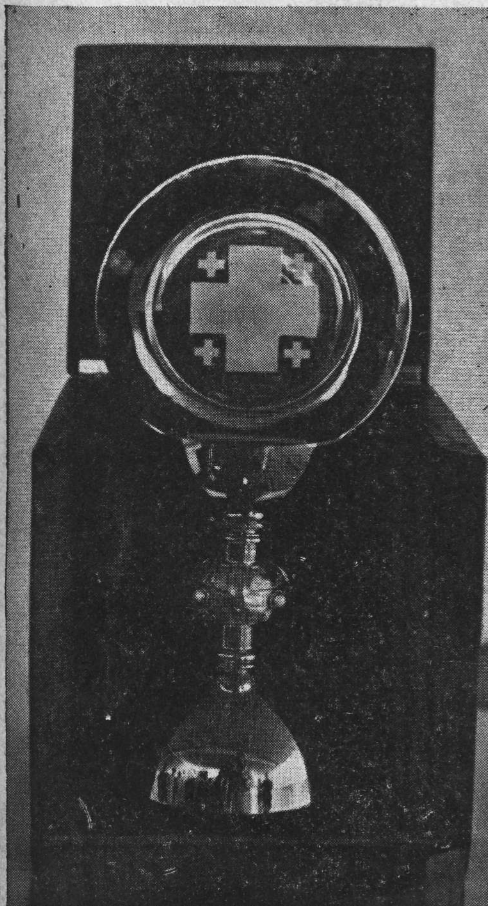
NADBISKUP DR ALOJZIJE STEPINAC na današnji će dan posvetiti oltar Bl. Nikole Tavelića u Sv. Zemlji

HRVATSKI HODOČASNICI NA PUTU U SVETU ZEMLJU

Hodočašće je krenulo iz Zagreba u Svetu Zemlju dne 9. srpnja, a vraća se u Zagreb dne 4. kolovoza sa Raspelom posvećenim na Kristovu Grobu. Grad će Zagreb svečano dočekati hodočasnike te Raspelo iz Svete Zemlje u procesiji prenijeti od kolodvora do katedrale

Gore:
NADBISKUP DR ALOJZIJE STEPINAC UPOZNAJE NA RAROBRODU „PRINCEŠA OLGA" HRVATSKE HODOČASNIKE, NAKON ŠTO JE PAROBROD KRENUO IZ SPLITA PUT SVETE ZEMLJE

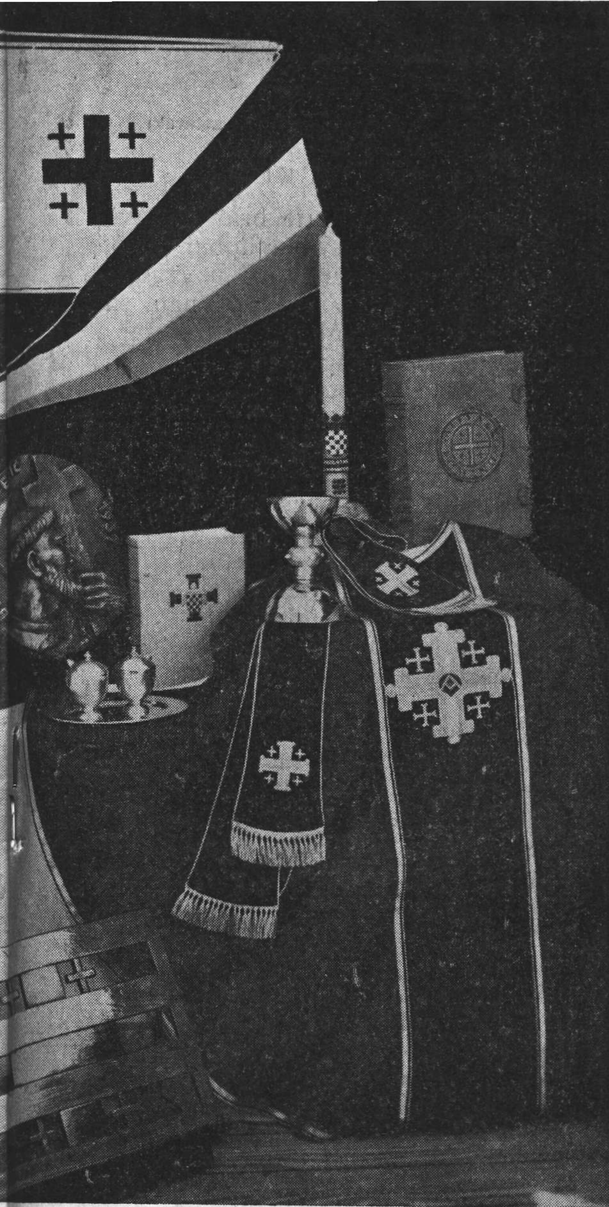
Lijevo:
HRVATSKI JERUSALEMSKI KALEŽ, što su ga naši hodočasnici odnijeli u hrvatsko svetište u Jerusalemu, izrađen je točno, kao što je bio onaj, koji je u ožujku 1936. ukraden s izložbe Svete Zemlje u Zagrebu

Po modelu prof. Ive Kerdića

PRE...

Misno ruho, ... svijeće i al... svetište, ve... jarku i hrvats... č... S...

METI, KOJE HRVATSKO HODOČAŠĆE NOSI
U SVETU ZEMLJU

misal, stalak za misal, kalež, posudice za vodu i vino, umi duhovnog hodočašća za hrvatsko jerusalemsko ki medaljon Bl. Nikole Tavelića jerusalemskom patri-tika hodočasnička zastava, pod kojom hrvatski hodočasnici svečano prolaze Svetom Zemljom.

Sve izrađeno po nacrtima prof. Ive Kerdića

Gore:

SREBRNE POSUDICE ZA VINO I VODU KOD SV. MISE. Za hrvatski jerusalemski oltar izradio prof. Ivo Kerdić

Lijevo:

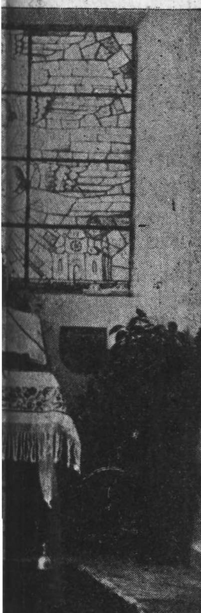
DR JOSIP ANDRIĆ, glavni organizator i vođa hodočašća u Svetu Zemlju, koji je ujedno organizirao i čitavu akciju za podignuće hrvatskog oltara Bl. Nikole Tavelića u Svetoj Zemlji

Dolje:

ALBUMI DUHOVNOGA HODOČAŠĆA U SVETU ZEMLJU

11 albuma sa 100.000 potpisa. Izrađeni po nacrtu prof. Ive Kerdića

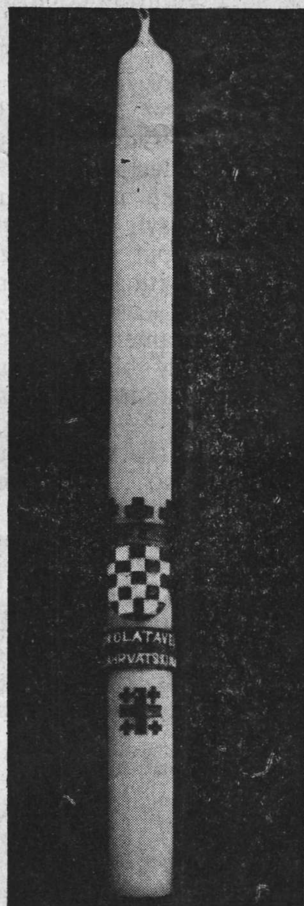
Sve slike predmeta za jerusalemski oltar i sve slike s putovanja u Svetu Zemlju fotografirao Ljudevit Griesbach

Lijevo:

OLTAR BL. NIKOLE TAVELIĆA U JERUSALEMU

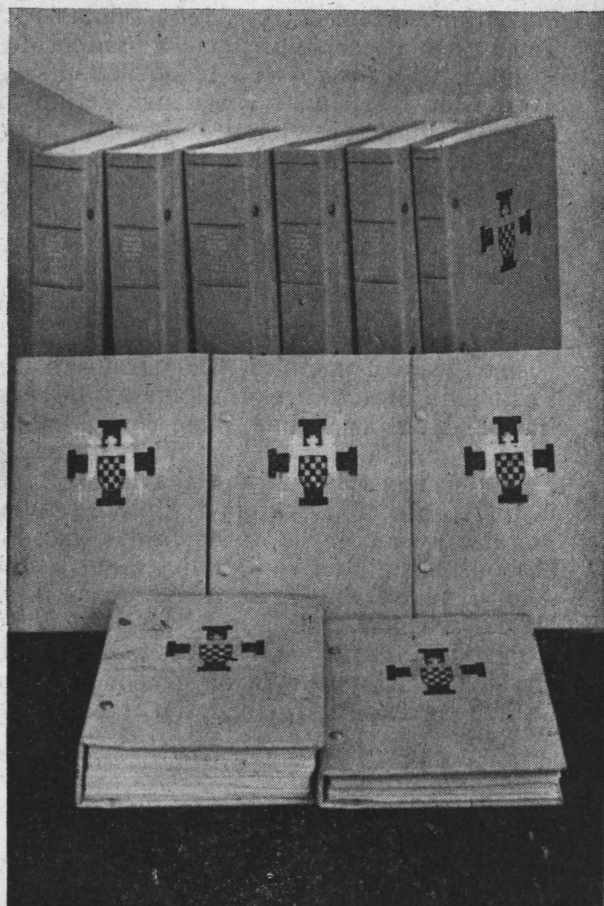
postavljen u slavenskom svetištu na Maslinskoj Gori

Desno:

HRVATSKA JERUSALEMSKA SVIJEĆA

Izrađena po nacrtima prof. Ive Kerdića

OSVETNIK

(Nastavak)

IZ SLAVNE HRVATSKE PROŠLOSTI — SPJEVAO DR FRAN BINIČKI

Slobodan mu štitonoša Mirko prozbori:
»Hvala tebi, pobratime, moje Nevenke.
Ne pitam te, ko si, što si, kršni viteže,
Već se sjećam vjernog druga svoje mladosti,
S kojim povih mlade dane pod Velebitom,
Ali mi ga davno pokri more nevjerno.
I on ti je naličio stasom, uzrastom,
Al još više tvrdom vjerom, svijesću, ponosom.
Ja sam dosad Bogu roda teško zgriješio,
Ali sam se ludom nadom ludo tješio.
Nek mi ruka osuši se sve do ramena,
Nek ne bude na ognjištu mome plamena,
Nikada se vječnog raja ne naužio,
Ne budem li s ljubom rodu vjerno služio.
A sad, ljubo, skidaj prnje tuđe, svilene,
Na se meći prosto ruho naše hrvatsko,
Što si sama svojom rukom tkala, sašila,
Zaoblice, brašnenice spremaj gostima.«
Kad se četa nasitila mesa ovnujskog,
Ljutu žeđu ugasila vinom rumenim,
Kršni vođa kosovaca milo prozbori:
»Ne smijemo, braćo moja, više časiti,
Već slobodu željkovanu sada glasiti.
S Bogom, brate Miroslave, sele po Bogu!«
Pritisnuo posestrimu dragu na grudi,
A ona je u srce mu srce prelila,
Kao onda, kad se s Borkom dragim dijelila.

5. KOSOVO

Po Kosovu polju ravnom teku dvije bučne struje,
Dva golema roja pčela hitro lijeću, šume, zuje,
Sa svih strana putom, stazom šumi nova voda
mlazom.
Nisu ono dvije rijeke ni dva marnih pčela roja,
Nego dvije silne vojske, žedne krvi, željne boja.
Pod njima se zemlja trese, već na domak primakle se,
Tad iz jedne čete stupi junak s bradom do pojasa,
Primače se k drugoj četi te povika iz sveg glasa:
»Vojevode i župani, svanu danak željkovani,
Gdje se vidi, ko je vjeran Majci, što nas sve othrani.
Hrvatska je potištena, zgažena su prava njena,
Banski plašt joj jadne prnje, dragu glavu vjenča trnje.
Zdeslav, crni izdajica, grčkog cara udvorica,
Pretvori je svu u groblje, jadan narod sav u roblje,
S izdajničkom svojom četom sramoti nas pred svim
svijetom.
Slobodna nas majka rodi, odrasli smo u slobodi,
Nismo grane nametnice, već ogranci starog hreka,
Samonikla starog hreka, slobodna od pamtivijeka
Imademo polja i doline, pune čara i miline,
Gdje se zemlja s nebom spaja: Hrvatska je kutić raja,
Ne treba nam tuđeg kruha ni svilenog tuđeg ruha,
A još manje sužanjskoga i silničkog tuđeg duha.
Hrvatskog smo grane hreka, ostat ćemo dovijeka,
Sloboda nas zlatna rodi, živjet ćemo u slobodi.
Ako li nam treba ginut, ginut ćemo ko Hrvati,
Naša slava minut ne će, već dovijeka divno sjati.
Vojevode i župani, Hrvatska vas majka hrani,
Hrvatska vas zove mila na grud svoju i u krilo,
Ostavite grčkog cara i Zdeslava tamničara,
Što slobodu našu smrvi. Ne lijevajte bratske krvi,
Branimir vam pomirnicu ruku svima dobar nudi,
A ko ima tvrdi kamen mjesto srca još u grudi,
Nek na dvoboj izađe mi, neka Višnji Bog nam sudi.
Svrši vitez, a prozbori župan Mirko Štitonoša:
»Braćo moja vojevode, bojovnici i župani,
Mislili smo, da nam Zdeslav domovinska prava brani.
I ja sam mu vjeran bio, savjesti sam prkosio,
Al sad volim svijetom prosit, neg sramotni štit mu
nosit...«
»Ne ćemo mu ni mi služit ni svog roda slavnog
rušit,«
Viknu složno svi župani i vojvode oružani.
Zdeslav stoji kao kamen, iz oka mu sijevne plamen,
Al najednom kriknu mamen: »Slobodno je ići svakom,
Ali znajte, izdajnici, skršit ću vas moćnom šakom!
Još je sa mnom grčka četa, kojoj carska riječ je
sveta.«
I sinuše bojni mači i vedro se nebo smrači
Od kopalja i strelica, što no lete na sve strane,
Ruše glave kao snoplje i ko drvar suhe grane,
A kosovci ljuti kose, nemilice smrt svud nose.
Na bijelcu Zdeslav jaše, posjeklicom oštrom maše.
»Naprijed!« viče grčkoj četi. — »Svijetlog cara svak
osveti!«
Ali vitez s bradom dugom pohrlio s vjernim drugom,
Da uhvati živa bana, da zlikovcu narod sudi.
Već do konja čila skoči, bljesnuše mu sjajne oči,
Za povodac konja trže: »Brate Mirko, amo brže!«
Ukoči se Zdeslav s groze, zadrhtaše snažne grudi.
Snebiveni Grci stali, kanda su se ukopali,
A kosovci grnu bijesno grmeć gromko, urnebesno.
Tad i Grci mravom grnu, na junake smjele srnu.
Konj se banov trznu naglo, ustavlja ga Zdeslav
zaman,
Munjimice hrli, skače sve gazeći ko pomaman.
Zaman Zdeslav ustavlja ga, miluje ga zaman, draga.
Uto prhnu grčka strijela, zgodi bana usred čela,
Krv mu rujna oči zali, na zemlju se mrtav svali,
Konjić stade, kanda udes konjanika svoga žali.
»Predajmo se, dosta krvi!« Ubojica viknu prvi
Zdeslavu smo bili vjerni, dok je bio sluga caru,
Kao njemu služit ćemo i novome gospodaru!
I svi, što mu riječi čuše, ruke uvis podignuše
Opet sinu žarko sunce i obasja zemlju crnu
I junake, kojima se polagano svijeće trnu.
A kosovci po Kosovu sva premeću mrtva tijela,
Kamena im srca tuga, ljuta tuga obuzela.
Izgubiše dragog vođu, što ih sa svih strana skupi.
Kadno carski sluga Zdeslav na Hrvatsku s vojskom
hrupi,
Hrvatskoj se sunce smije, a nad njim se gavran vije.
Uto ispod hrpe Grka, gdje no bješe prva strka,
Nađoše ga uz krvava štitonošu Miroslava.
»Nisu teške rane naše, al nas eto zatrpaše,«
Prozbori im vitez hrabri, kad im vidi tužno lice.
»Srtali su kao muhe, mlatismo ih neštedice.
Samo mi je teško žao, da je krvnik utekao.«
A kad začu, što se desi, oko mu se zakrijesi
Pa izusti: »Hvala Bogu, da krvnika krvnik smlati,
Izdajničkom krvlju Hrvat svoje ruke ne oblati.«

(Svršit će se.)

LJUDI BEZ IMENA

Napisao A. Bor

U svim ratovima i nemirima bez sumnje imaju svoje prste oni, koji od tih nemira i ratova imaju ogromne koristi. Rijetko se u javnosti znade za te osobe; to su redovito tajanstveni ljudi, »ljudi bez imena«.

Oni su u novije vrijeme izazvali psihozu stalnog nemira i straha pred ratom; pa su zbog svojih poslova i koristi bacili u svijet parolu: »Svaki narod mora biti dobro naoružan, da može mirno raditi!« Glavno je, da se troše njihovi artikli! Najbolje im ide u ratu, ali eto i za mir su oni pronašli zgodnu i privlačljivu riječ.

Budimo dobro naoružani! Ali tko hoće biti dobro oboružan, mora biti naoružan moderno! Ali i oružje najnovijih modela brzo stari, jer se zato brinu »ljudi bez imena« — oni, koji izmišljaju i proizvode neprestano sve savršenije sprave za uništavanje naroda i njihovih tekovina... Evo zato jedan tipičan slučaj:

U svoje vrijeme Sir Basile Zaharov prodao je bio Grčkoj jednu podmorsku lađu. Jamačno je bio dokazao, da će u slučaju oružanoga spora podmornica u rukama Grčke biti razlog, kojemu se nitko ne može oduprijeti. No dvije nedjelje kasnije, kad je transakcija bila svršena, Zaharov otputuje u Tursku i proda neprijatelju Grka — dvije podmornice dokazujući, da Turska ne smije biti gore oboružana nego Grčka.

No još je čudnije svijetlo, koje je na makinacije ratne industrije bacio engleski pacifista Bawerley Nichols. U jednom poglavlju svoje knjige on spominje govor francuskoga zastupnika Barthe, izrečen u ožujku god. 1933. pred zastupničkom komorom, koja je mukom mučala na njegove riječi. Barthe je pokazao, da je prije godie 1914. »Comité des Forges« (Savez vlasnika ocjelne industrije) navlaš smetao proizvodnju ocjeli i željeza u Francuskoj, da bi u slučaju rata mogao vući to veće dobitke, koji će nastati iz pomanjkanja oružja. Na taj način našla se Njemačka u povoljnijem stanju.

»Tvrdim,« rekao je Barthe, »da su bilo iz obzira na međunarodnu solidarnost velike metalne industrije, bilo iz obzira na nečiji privatni interes naši vojnički zapovjednici dobili nalog, da ne bombardiraju tvornice u Briey Valley, koje su za rata bile zaposjednute od neprijatelja. Područje Briey osigurano od napadaja dobavljalo je municiju za topove, koji su desetkovali vojsku francusku i britsku. Kraljevi željezne industrije priznali su kasnije, da bi Njemačka bila morala kapitulirati godine 1915., da je Briey bio bombardovan.«

Isto je tako bila neobična stvar novinara i publiciste američkoga Shearera, koji je god. 1929. tužio sudu američko Društvo za gradnju lađa i dokova u Newport News i Američko društvo Brown-Boweri radi 230 tisuća dolara. Shearer je potraživao tu svotu kao nagradu, što je »po mogućnosti« predusreo ograničenje pomorskog naoružavanja na pomorskoj konferenciji u Genevi. Treba dodati, da je Shearer bio osoba vrlo uplivna i da je doista bio izaslan od spomenutih poduzeća u Genevu kao »opažač« te da je na tom mjestu dobivao 25 tisuća dolara mjesečne plaće od tvornica, koje su ga bile poslale.

Prije dvije tisuće godina, kad je Julije Cesar bio imenovan propretorom u Španiji, nije mogao otputovati na to unosno mjesto, jer ga nisu pustili njegovi vjerovnici u Rimu, kojima je bio dužan 10 milijuna sestercija. Milijunar Kraso znao je, da će to biti dobar posao, pa je spremno Cesaru posudio tu svotu. Nije se prevario. Neko vrijeme zatim Cesar je započeo rat, platio dug Krasu i sam stekao imutak od nekoliko milijuna, poklao nekoliko milijuna ljudi, uništio kulturu galsku i zgrnuo fantastično bogatstvo od jadnih pokorenih Gala.

Ta ista pripovijest o bajoslovnim zaradama u ratnim poduzećima ponavlja se do najnovijega vremena, samo što su se oblici i način dobivanja tih novaca izoštrili i rafinirali. Računa se, da je zarada njemačke industrije za vrijeme rata iznosila 10 milijarda zlatnih maraka, a francuske industrije 20 milijarda zlatnih franaka.

U najnovije vrijeme zarađuje ratna industrija mnogih država na građanskom ratu u Španiji, gdje obje stranke troše veliko mnoštvo ratnoga materijala za ubijanje svoje braće i uništavanje narodnoga imutka, koji su privrijedila pokoljenja.

Propadaju skupine i narodi, a oni — ljudi bez imena — goje se i uživaju. Tuđa propast — njihova sreća; tuđa glupost — njihova radost; tuđa smrt — njihovo bogatstvo!

VESLAČI U PALESTINSKOJ LUCI JAFI
U pozadini se vidi crkva sv. Petra

LASTAVICE

Napisao Herczeg Ferencz

Jedna lastavičja porodica stanovala je u gnijezdu, koje je bilo pod vrlo visokom strehom jedne kuće. To su bile miroljubive, dobre i vrijedne lastavice. Nijesu se mnogo brinule za nestašne vrapce, koji su po krovu iste kuće veselo skakutali i cvrkutali živ, živ, — a nisu ni uzimale onu hranu, koja se sipala domaćoj živadi po dvorištu.

Stare lastavice krstarile su cijeli dan munjevitom brzinom nad dvorištem, hvatajući mušice i ostale sitne bube po čistom uzduhu; mladi pak lastavičići samo su katkad od izvjedljivosti pomaljali žute kljuniće i veselo gledali iz gnijezda.

Mali Julije često je hodao oko gnijezda i gledao ga, a pritom je vrlo želio znati, što rade gore mali lastavičići, kad se gdjekad zabavljaju cvrkutom. Hej, da mi je samo jedamput moguće doći do gnijezda i izbliže ga promatrati!

Isprva je bila u njega plemenita izvjedljivost, ali kasnije to se okrenulo u gnjev, koji je sve više otimao mah, te on namisli osvetiti se lastavicama misleći: »Kad ne mogu k vama gore, doći ćete vi k meni dolje.«

Nađe kamečak i stane gađati gnijezdo. Nekoliko puta nije pogodio, ali je zato i dalje bacao. Stare lastavice videći, da su njihovi mladi u velikoj opasnosti, izletjele su iz gnijezda i letjele oko njega, tužno cvileći za svojim mladima. Koji put su letjele tako blizu svojemu neprijatelju, da je mogao čuti njihova krila.

I konačno kamen poslije dugog bacanja pogodi gnijezdo i jedan dio sruši se u dvorište. Iz gnijezda letjelo je perje, mali lastavičići počeli su strašljivo i žalosno cvrkutati, a stare lastavice tako su očajno tužile, kao da bi htjele vikati: pomoć!

Julije htjede nastaviti svoj grešni napadaj, ali ga mati u taj čas pozove da ide večerati.

»Dobro,« mislio je u sebi, »sutra ću vam se već osvetiti i srušiti gnijezdo.«

Poslije večere izgovori molitvu i kako je bio pospan, ode i legne. Već je gotovo zaspao, kad ga najedamput nekakav strahovit glas pobuni u snu. Čuo je kao nekakvo tužno vikanje iz daljine, koje je bilo vrlo slično onomu lastavičjemu zapomaganju. Najedamput čuje strahovito jak udarac o zid, od kojega se sva kuća stresla, dapače i njegova postelja. Zatim je slijedio drugi i treći udar. Krov se počne rušiti, a zidovi pucati, tako da su se već vidjele velike pukotine. Kroz te pukotine mogao je Julije vidjeti, tko to napada na njihovu kuću. Ogroman par pticurina rušio je njihovu kuću svojim velikim kljunovima. To su bile dvije velike ptice oštrih kljunova, repova kao vile i bijela perja na prsima — baš kao lastavice! — samo glave su im bile kao bure, a oči, u kojima je sjala neobična svjetlost, bile su kao tanjuri.

Ove dvije krilate i krvožedne životinje nastave svoj užasni posao. Ti napadaji trajali su duže vrijeme i Juliju se činilo to više puta, kao da su se te dvije velike krilatice udaljile, tako da ih je jedva mogao nazirati, a za čas su se vraćale i s novom snagom udarale na kuću. A uz napadaje čuo je od njih zvuk, sličan čovječjemu glasu:

»Udri, ruši!« vikala je jedna lastavica.

»Sruši mu zid do temelja, i on je našu kuću porušio.«

»Razori mu kuću, i on je našu!«

Julije je sav drhtao pod pokrivačem. Htio je plakati, vikati i zvati u pomoć, ali od straha nije mogao. Naposljetku samo je mogao progovoriti drhtavim glasom:

»Mati, mila mati, pomozi!«

Zapali se svijetlo i meka ruka položi se na Julija.

»Šta ti je, sinko?« upita ga mati.

»Mati mila! Lastavice! Lastavice ruše nam kuću.«

»Ne boj se lastavica, one sad mirno počivaju u svojemu gnijezdu,« reče mu mati.

Julije počne po sobi razgledati s čudno veselim pogledima. Zidovi sobe bili su čitavi, užasno osvetljivih lastavica nigdje nije mogao vidjeti.

I sad mu je stoprom pred oči dolazilo, da je sav taj silni strah bio samo kratak san.

Kad je drugi dan hodao po dvorištu, koje je obasjalo jutarnje svijetlo sunčano, vidio je lastavice, kako traže blata, da poprave svoju kućicu, koju je Julije bio pokvario.

Dugo je gledao njihov trudni posao, a onda se zavjeri u sebi, da od sada nikad ne će dirati ptičja gnijeza, jer je sad stoprom razumio i saznao, da ptice isto tako silno i svesrdno ljube svoju kućicu kao čovjek svoju.

Najljepše molimo sve pretplatnike »Obitelji«, koji su zaostali s uplatom pretplate, da je što prije namire. Nama je najmilije, kad nam se pretplata unaprijed šalje, jer tada u našoj Upravi otpadaju svi poslovi okolo opomena i dopisivanja s dužnicima.

HAJDEMO U SVEMIR!

Odavna ljude vuče želja, da krenu nekuda dalje od ove lopte, što je nazivamo Zemljom. Oh, da im se prošetati bar do Mjeseca, koji im kroz blage noći namiguje s nebeskog svoda... Sve se to u prošlosti smatralo kao san ili maštanje i moglo se čitati u napetim i pustolovnim romanima za omladinu. Ali danas ima i ozbiljnih učenjaka, koji govore o mogućnosti svladavanja svih poteškoća za odlazak sa Zemlje u Svemir, a mnogi vrijedni tehničari nastoje njihove teorije ostvariti u praksi, te izrađuju modele i stvarne naprave, s kojima bi se imalo ostaviti Zemlju.

Danas se općenito pokušava t. zv. svemirskim raketama savladati silu Zemljine teže, jer dok se ne uspije to postići, ne može biti ni govora o bijegu sa Zemlje. Zemlja nas i sve, što nas okružuje, drži uza se privezane sa svojom silom teže (gravitacijom)... Da mi ili bilo koji predmet iz naše okolice umakne u Svemir iz gravitacionog polja naše Zemlje, mora krenuti brzinom od nekih jedanaest i po hiljada kilometara na sat. Drugom manjom brzinom nije moguće svladati privlačnu snagu Zemlje; zato i raketa, koja ima manju brzinu, mora da padne na — Zemlju!

Svi dosadašnji pokusi s eksplozivnim hicima dali su brzinu, koja je još dosta niska, a da bi nas mogla ponijeti u Svemir. Te dosad postignute brzine kretale su se između 600 i 800 km na sat! Zato učenjaci vele, da treba potražiti nove eksplozive, koji će raketama moći da dadu još veću brzinu.

Prije nego čovjek bude mogao odletjeti u Svemir, treba riješiti ove zapreke: 1. Naći sredstvo, kojim se može postići brzina od 11 i po km na sat, 2. Naći oblik letala, koje će zadržati smjer prema svemirskom prostoru te se ne će vratiti na Zemlju, 3. Naći mogućnost, da se u tom letalu čovjek živ održi. Pored toga je važno pitanje, kako će na čovjeka djelovati brzina kretanja, promjena gravitacionog polja i novi ambijenat, u koji će doći...

To su sve vrlo teške zapreke i vrlo teška pitanja, pa se čini, da će se pitanje leta u svemir odgoditi u beskonačnost, t. j. da čovjek ne će nikada naći potrebno pogonsko sredstvo za takvu brzinu, niti bi se njegov organizam mogao na nju priviknuti kao ni u novim gravitacionim poljima svih onih planeta, koji dolaze u obzir (Venera, Mars).

U teoriji i u računima — sve se slaže i dobro funkcionira, ali u realnosti nemoguće je prebroditi sve one zapreke, koje sa sobom nosi put sa Zemlje u Svemir. P.

SAMARJANI

Samarjani su stanovnici kraja Samarije u Palestini, pripadnici židovske sekte, koja je cvala osobito poslije pada sjevernoga kraljevstva židovskog.

Od ortodoksnih Židova razlikuju se time, što priznaju samo pet knjiga Mojsijevih za Sveto pismo i drugu nijednu knjigu Starog zavjeta, a onda i time, što na čitavome svijetu imaju samo jedno svetište i to na brdu Garizimu kraj Jerusalema.

Za vrijeme Isusovo dijelili su se oštro od Židova i živjeli s njima u neprijateljstvu: držali su jedni druge za nečiste. Zato se žena Samarjanka vrlo začudila, kad je Isus od nje na Jakobovu studencu zaiskao vode. U židovskom ustanku izginulo ih je 11.600, a za cara Justinijana u ustanku protiv kršćana bili su gotovo hametom istrijebljeni. Danas ih živi u Nablusu oko dvije stotine duša i imaju svoga velikog svećenika. Osim hebrejskoga, svetog jezika, služe se samarjanskim jezikom, ogrankom aramejskog dijalekta, koji je izumro oko god. 1100, ali se sačuvao u prijevodu Petoknjižja, mnogim himnama i nekim kronikama. Pismo im je slično židovskom, od kojega je i poteklo. Ime ovih najstrožih Mojsijevaca ovjekovječeno je u lijepoj priči Isusovoj o milosrdnom Samaritancu.

SAMARJANI NA BRDU GARIZIMU KOD JERUSALEMA U MOLITVI

ŠTO ZANIMA ŽENE

UKUHAVANJE VOĆA

Ukuhavanje voća je važna briga i posao domaćice sada kad ima najviše voća za ukuhavanje. Domaćica mora kod toga posla pripaziti i na neke okolnosti, koje često puta izgledaju nevažne, ali koje itekako mnogo doprinose da ukuhano voće bude što vrsnije priređeno.

Voće mora biti svježe ubrano i nepokvareno. Ne smije imati nikakvih mrlja i ne smije biti ni najmanje trulo. Treba ga u suhe sunčane dane brati.

Šećer mora biti kockast ili od od glave. Sitniti se može kod kuće, ali nikako se ne smije kupiti isitnjen. Kako je on vrlo hranljiv i vrlo dobar i potreban za konserviranje, treba ga primetnuti u većoj količini.

Suđe treba da je stakleno ili porculansko ili emajlirano. Stakleno suđe su boce ili tegle, u koje se stavlja već ukuhano voće. Prije toga treba staklo da bude posve čisto i bez ikakvih gljivica, koje bi mogle pokvariti voće. Dan prije ukuhavanja treba staklo dobro isprati kamenom sodom, a zatim hladnom čistom vodom! Zatim se staklene posude ostave na sunčanom, vjetrovitom mjestu, da se isuše. Sutra, prije nego li se naloži vatra u štednjaku, treba posude poredati na štednjaku, da se grију, a da ne popucaju. Ipak se ne smiju pregrijati.

Porculansko i emajlirano suđe treba dobro očistiti i osušiti. Ne smije biti okrnjeno ili napuklo. Treba da bude prikladna oblika.

Kašike, kojima se pri radu služimo, moraju biti od srebra ili drvene. Treba da budu sasvim čiste, a osim toga drvene treba da su posve nove.

Boce se zatvore čepovima od pluta, a tegle pergamentnim papirom ili celofanom. Čepovi treba da su novi i prije toga iskuhani, a celofan ili pergamentni papir treba namočiti u čisti alkohol. Boce, u kojima se sok nalazi, treba kad se ohlade, grkljanom umočiti u rastopljeni vosak da zrak ne može nikuda proći. Iza toga treba staklo s ukuhanim voćem držati na hladnom i zračnom mjestu.

Staklene posude se kuhaju u pari, izakako su prije napunjene voćem i zamotane u čiste krpe. Posude se metnu u lonac, kojega je dno pokriveno krpama.

Treba paziti da posude stoje sasvim čvrsto. Zatim se sipa čista mlaka voda u lonac sve do grlića posuda. Lonac se stavi na vatru i kuha koliko je dugo potrebno za koje voće. Iza toga se lonac skine s vatre i pokrije debelom krpom te ostavi, da se posve ohladi. Kada se ohladi, treba staklo oprati i staviti na hladno i zračno mjesto.

Ivanka

Kućni savjeti

Sredstvo protiv žohara. Uzmi četiri dijela šećera u prahu, tri dijela boraksa, dva dijela brašna i jedan dio svježega vapna, koje prije dobro istuci. Sve to dobro pomiješano sipaj na mjesta, gdje se zadržavaju žohari, i nestat će ih.

Vodu, u kojoj si skuhala krumpir, nemoj baciti, nego ju prelij u čistu posudu. U tu vodu stavi iza jela srebrne žlice, vilice i noževe. Čim pribor bude stajao neko vrijeme u vodi, srebro će se opet svijetliti, te ga ne treba ničim trljati.

Pepeo od cigara je odlično sredstvo za svijetljenje raznih kovinskih predmeta, bilo zlatnih, srebrnih, bakrenih, mjedenih ili cinčanih.

Mrlje od rđe dadu se s platna skinuti mješavinom ulja i citronova soka.

Ljepilo za porculansko posuđe možeš napraviti ako izrežeš na sitne dijelove bijelu želatinu i to otopiš u octu tako da postane gusta kaša. Tom kašom namaži rubove razbitih porculanskih stvari, koje zatim čvrsto priljubi jedne drugima. Kad se predmet iza nekoliko dana osuši, moći ćeš ga opet kao i prije upotrebljavati.

K. C.

Zdravlje

Proljev. Proljev se najbolje uklanja razumnom dijetom. Kod djece treba u ljetnim mjesecima posve obustaviti davanje mlijeka na bocu, a mjesto toga davati zobenu kašu, redovito svaka tri sata. Starijima se preporuča kaša od riže i krušaka, nešto zastale žemičke i laki dvopeci. Ako proljev ne prestaje, treba metnuti tople obloge na trbuh i to toplom vodom u plosnatim bocama, a ujedno se preporuča mlačno pranje. Kod težih slučajeva preporuča se klistiranje čajem od titrice (kamilica) od 22° C.

Lupanje srca. Ako ti oboli srce, odmah zatraži liječnički savjet, jer svaka druga metoda može biti opasna po tvoje zdravlje. — Kod lupanja srca, koje dolazi kao posljedica živčanog oboljenja, poslušaj ovaj savjet: legni u krevet i oko srca omotaj šestero do osmerostruki hladni oblog, koji ne smije stajati dulje od četvrt sata, i to čini po više puta na dan. Oblog treba omotati suhom ponjavom, da zrak ne prodre do kože, ili da se ne namoči odijelo ili rublje.

Pranje hladnom vodom. Svakodnevno pranje u hladnoj vodi osobito se preporuča, ali ono treba da počinje ljeti. Poslije pranja preporuča se kraća šetnja na svježem zraku, da se tijelo ugrije. Tko ne će šetati, neka legne deset minuta u krevet. Voda u kojoj se čovjek pere treba da ima 18—20° C. Ima ljudi kojima nije dovoljno pranje u vodi, nego uzmu četku od oštre trave, namoče je u vodu i njom trljaju cijelo tijelo. Tim se pospješuje kolanje krvi po cijelom tijelu, i nakon ovakva pranja nastaje toplina po cijelom tijelu. Dok se tijelo ne smiri, potrebno je leći u krevet, u kojem se čovjek osjeća ugodno i lakše zaspi.

— n —

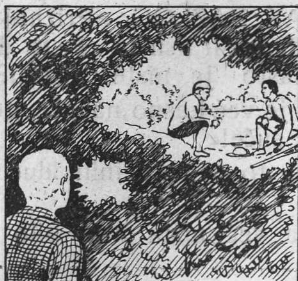
Tjedni kalendar dobre domaćice

Rimokat. kalendar	Srpanj – juli
Nedjelja **25** Jakov ap.	Objed: Juha od rajčice. Pečena janjetina s krumpirima. Kolač s kajsijama. Večera: Hladna piletina u umaku (Cezner-Andrić: »Domaćica u kuhinji« III. izd. str. 45).
Ponedjeljak **26** Ana, m. BDM	Objed: Juha od zelenja. Govedski odrezak. Faširani govedski odrezak. Salata poljska (matovilac). Večera: Omlet. Kompot od kajsija.
Utorak **27** Pantaleon	Objed: Juha s rižom (Cezner-Andrić: Domaćica, III. izd. str. 12). Pečena guska. Mahune. Večera: Kajgana s lukom.
Srijeda **28** Inocent V.	Ojed: Juha od vrganja. Pečeni svinjski kotleti. Zelena salata. Večera: Palačinke sa šunkom (Cezner-Andrić: Domaćica, III. iz. str. 51).
Četvrtak **29** Marta dj.	Objed: Juha od kokoši. Kuhana kokoš sa hrenom. Pita od jabuka. Večera: Pilav.
Petak **30** Abdon i Sen.	Objed: Riblji paprikaš. Rezanci. Okrugljice sa kajsijama. Večera: Kruh sa sardelicama (Cezner-Andrić: Domaćica, III. izd. str. 36.)
Subota **31** Ignacije Loj.	Objed: Juha od kelja. Teleća pečenka. Miješana salata. Kompot od zelenih šljiva. Večera: Samljeveni teleći odresci.

Pustolovni roman u slikama

ZLATNI OTOK

15. NAPISAO R. L. STEVENSON — ILUSTRIRAO STJEPAN PETREŠEVIĆ

Jim je išao dalje kroz šumu i šikarje. Kroz grane stabala opazi John Silvera i mornara Toma, gdje sjede i razgovaraju. Jim stane slušati.

Čulo se prepiranje, i Tom predbaci Silveru, što je ubio mornara Alana, te napusti Silvera, koji tada suhim drvom ubije Toma.

Još je vidio Silvera, kako briše o travu krvavi nož, a zatim svira u sviraljku, da sakupi drugove. Jim stade bježati od straha.

Na drugoj strani opazi čudan lik čovjeka, koje-ga se još više poboja nego li Silvera. Da krene natrag? Nepoznati ga stade okruživati.

Za dobru djecu

TKO JE POJEO GOLUBE?

Napisala Božena Nemcova

Postolareva je žena lijepo ispekla dva goluba, jednoga za sebe, drugoga za muža; metnula ih je na tavu i otišla izvan kuće... Međutim je postolar šivao. Časom bi digao nos i uvlačio u sebe zamamljivi miris, kojega je bila puna soba. Napokon ga je taj miris tako omamio, da mu proždrljivost nije dala da dulje sjedi na stočiću.

Tek što je žena izvukla pete kroz vrata, već je ustao sa stolčića i bio kraj tave. Prije nego je posegao za golubom, prisluhnuo je, nije li žena u sobi — a to radi toga, jer se bojao ženice. Sakrivao je to, ali bilo je tako i nikako drugačije. Vani nije nikoga bilo; i postolar je brzo izvukao goluba i pojeo ga... Postolar je bio i proždrljiv i gladan, zato mu nije bio dosta jedan golub, nego je bez sustezanja pojeo i drugoga.

Zatim je sjeo na tronožak i marljivo radio. Žena je došla u sobu, a bilo je upravo podne, metnula je tanjure na stol i dala juhu. Sve je dobro bilo; ali kad je došao red na pečenku, nastala je prava bura.

»Tko je pojeo golube?«

»Ne pitaj mene, ja nisam. Pa nisam ni znao, da ih pečeš.«

I onda je išlo redom pitanje za pitanjem, odgovor za odgovorom. Postolar nije priznao, dok napokon nije rekao, da ih je žena sama pojela, pa sad njega siromaha okrivljuje.

»No, onda dobro, pustimo svađu, ali od ovog časa ne ćemo ni jedan ni drugi progovoriti. Tko prvi progovori, taj je pojeo golube.«

Tako je odlučila žena i tako se moralo dogoditi.

Od toga vremena bilo je u postolarevoj kući kao u grobu. Žena se nije mogla svađati i klepetati, a postolaru je bilo teško, što ne može odgovarati i pjevati. Radije bi bio slušao njenu svađu, nego tu mrtvačku tišinu. Ali prvu riječ nije htio izgovoriti ni on, a ni ona.

Bio je treći dan, otkako nisu govorili, kad li se zaustavila neka kočija pred njihovom kućom. Sluga skoči dolje i upita za put do grada. Već je žena imala usta otvorena da odgovori, ali je opet najednom sjela i pokazala rukom, kako moraju ići. Postolar je napravio isto.

Sluga se vrati i reče gospodaru, da su u kućici dva nijemaka. Uto istrči iz kuće postolareva žena, koja se nečemu dosjetila, i uđe gospodinu u kočiju dajući mu do znanja, da će mu pokazati put. Gospodin joj napravi mjesto, kočijaš pucne bičem, i već su odlazili.

Tada poviče postolar s prozora: »Ženo, ženice, ne odlazi, i oprosti mi, ja sam pojeo golube!«

Žena se počela smijati i ispričala gospodinu cijelu pripovijest. Gospodin se srdačno nasmije i dade ženi dukat, da kupi druge golube. Ali od njih proždrljivi gospodin muž nije dobio ni na zub.

Prevela *Z. L Perinić*

TO JE NEŠTO DRUGO

Neka udovica iz Potsdama isposlovala je, da je puste pred Fridrika Vilima II., pruskoga kralja. Htjela je da njezin sin, kao jedinac, bude oslobođen od vojne službe. I dok je kralj pažljivo čitao njezinu molbenicu, ispričala je ona svoje jade gospodi od kraljeve pratnje. Jedan general reče joj na to:

»Draga ženo, ostavite vi samo svoga sina u vojsci, ta i mi smo svi tamo.«

Kralj, koji je upravo dovršio čitanje molbe, začuje zadnje riječi, pristupi i reče:

»Zbilja, svi mi smo vojnici, zašto ne bi i vaš sin bio vojnik?« Na to odgovori žena:

»To je istina, ali vi niste ništa drugo učili, a moj sin je izučeni postolar!«

Smijući se zapovjedi kralj, da se udovici ispuni molba...

M A L O Š A L E

NA ISPITU. »Gospodine kandidate,« pita profesor na medicinskom ispitu, »uzmite, da su vam doveli čovjeka, koji se sav smrznuo. Što biste radili u tom slučaju?«

»Dobro bi ga istrljao snijegom.«

»Dobro. Ali što ćete raditi, ako se to desi u žarkom ljetu, kad nigdje nema snijega?...«

NA SUDU. Sudac svjedokinji: »Da li ste udati?« Svjedokinja uzdahne.

Sudac zapisničaru: »Pišite: ledična.«

Sudac muškom svjedoku: »Da li ste oženjeni?« Svjedok uzdahne.

Sudac zapisničaru: »Pišite: oženjen.«

DUGA PRIPREMA. On (u podne): »Imam dvije karte za operu.«

Ona: »Krasno! Odmah idem da se oblačim!«

On: »Svakako! Ali idi odmah, jer karte su za večeras.«

MISLI PA MISLI. »Zar nije ribarenje tako dosadan sport? Što uopće mislite, dok cijele sate tamo samo sjedite?«

»Mislim, da li će zagristi?«

»A ako zagrize?«

»Mislim: sada je zagrizla!«

LJUBITELJ GLAZBE. »Zašto sinoć niste bili kod Perunićevih na večeri?«

»Ah, molim vas, kakva je to uopće večera, ako na svaki kruh sa putrom dolaze tri klavirske sonate i jedna operna arija?«

NESPORAZUM. »Tako, gospođo Perunić, tu je sredstvo za uspavljivanje. Mislim, da će vam to biti dosta za šest tjedana!«

»Ali zar to, gospodine doktore, nije previše? Tako dugo ne bih rado spavala!«

TEŠKA ULOGA. »Moja žena ima vrlo tešku ulogu u novom komadu.«

»Kako tešku! Pa nema ni jednu riječ da kaže!«

»Baš zato.«

IZA VJENČANJA. Mlada žena: »Mama, pošalji mi liječnika. Moj mužić izgleda vrlo blijed u licu. Strašno je smršavio...«

Majka: »Bolje će biti, ako vam na nekoliko dana pošaljem svoju kuharicu!«

U KAZALIŠTU. Muž i žena slušaju operu »Rigoletto«.

Muž: »Ah, kako divnu koloraturu ima ova pjevačica!«

Žena: »Što ti gledaš na njezinu koloraturu? Pripazi radije na njezino pjevanje!«

OPOMENA. U tvornici piše na zidu: »Pušenje zabranjeno. Sjetite se katastrofalnog požara u tvornici papira jučer!«

Jedan savjesni čitač nadoda ispod toga: »Ne pljujte! Sjetite se katastrofalne poplave Mississipija.«

U ATELJEU. »Što ti slikaš?«

»Psa.«

»Psa? A gdje mu je rep?«

»Rep mu je još u kičmi.«

DOBAR RAZLOG. »Priznajete, da ste našli lisnicu sa sto dinara. Zašto je niste vratili?«

»Bilo je već kasno naveče, gospodine suče!«

»Zašto to niste učinili idućeg jutra?«

»Tada već ništa nije bilo u njoj.«

DOBRIJAN LOVI PTICE

Razapeo čika
mrežu sred šumice:
danas će da lovi
svakojake ptice!

Naokolo svuda
posuo mrvice;
čeka, al ni jedne
nema k njemu ptice!

Zaspao je čika,
klonulo mu lice,
doletjele ptice,
pojele mrvice.

Kad se iz sna prene,
pospanoga lica,
ne će naći ptica
ni svojih mrvica!

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

VEČERNJE HALJINE ZA LJETO

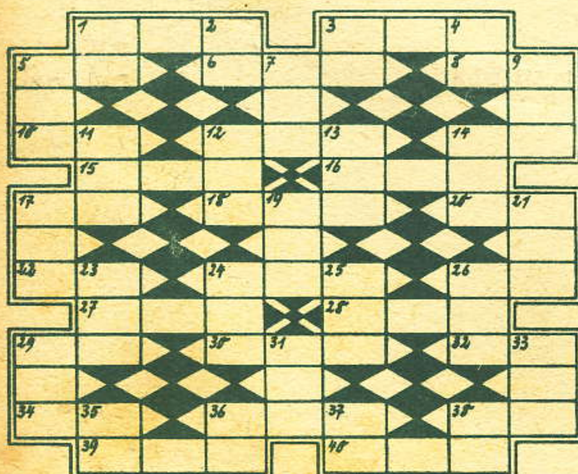

Nekoliko ukusnih haljina za ljetne večeri. Od lijeva na desno: 1. Jednostavna haljina za djevojke iz šarenog tavta sa bijelim ovratnikom i crnim pojasom. — 2. Kombinirana večernja haljina iz bijele suknje od krep marokena i uzorkane svilene bluze u obliku kaputića. Sprijeda još ukras od bijelog organdija. — 3. Haljina od čipaka u boji. Ovratnik i umetak sprijeda su bijeli, dok su vrpca u pasu i oko ovratnika iz crnog baršuna. — 4. Ružičasta večernja haljina sa rukavima iz čipaka u boji. Oko vrata haljina je naborana, a rukavi su složeni u lijepe široke bore. Vrpca u pojasu je crna.

KRIŽALJKA

Složio Pero Vilić

Vodoravno: 1. ispit zrelosti, 3. mongolski vođa, 5. ozljeda, 6. narodi crne kože, 8. s njom se ide na trg, 10. golema, 12. mjesto u Hrvatskoj kod Kutine, 14. stara žena, 15. narod u Belgiji, 16. ostaci grada, 17. osamljena, 18. kupina, 20. ufanje, 22. zelene biljke (množ.), 24. država Sjev. Amerike, 26. sitni otvor na koži, 27. protivno od bratska (bez t), 28. lijepilo, 29. glazbeni instrumenat, 30. Samsonova zavodnica, 32. dio željeznice, 34. drvo, 36. okrugao vrh građevine, 38. žensko ime, 39. spušta se s visokih brda, 40. mjesto riječnog prolaza.

Okomito: 1. hrana Izraelaca, 3. grad u Italiji, 4. pjevač (tuđ.), 9. židovski razbojnik, 11. u njoj se pije kava, 13. nagradni dar, 19. vrijeme 12 mjeseci, 21. kućica od dasaka, 23. božica ljepote, 25. tropski plod, 31. nije ružno, 33. mala lađica, 35. drveni uski prelaz, 37. nije teško.

Odgonetke treba poslati do 5. kolovoza. Među odgonetače podijelit će se 5 romana i 5 slika.

Odgonetke i rješenja iz 22. br.

Vodoravno: 1. Marija, 3. potjera, 4. rudari, 7. kasarna, 9. luda, 10. jedina, 11. dama, 13. Lika, 14. daska, 16. rabi, 17. kada, 18. bo, 19. Jaga, 21. peti, 22. ka, 23. vrh, 25. listina, 26. Sara, 27. manija, 29. Tirana, 33. malina, 34. Vandali. — Okomito: 1. mama, 2. jagoda, 3. poklisar, 4. rama. 5. ruda, 6. rijeka, 8. Nada, 9. luka, 12. maska, 13. Libija, 15. skakati, 20. galija, 28. nizina, 30. Radovan, 31. sama, 32. mali.

Ždrijebom su podijeljene nagrade ovako: Po jednu umjetničku sliku: J. Panić iz G., A. Jakšić iz L. Po jednu knjigu: S. Brnobić iz L., M. Tupoglavi iz L., K. Schenger iz B., R. Bobić iz R. i Z. Ivančić iz M. Po jedan radirung: E. Kulier iz Sarajeva, L. Bilić iz D. i Dragi Tvrdić iz S.